

Izveštaj o radu matičnosti u 2012. godini

Tijekom 2012. godine Etnografski je muzej u okviru svoje matične djelatnosti djelovao kao savjetodavna ustanova djelatnicima malih muzeja i zbirki sa etnografskom građom. Posjetila sam muzeje i etnografske zbirke u sljedećim mjestima: Prezid i Čabar u rujnu, Drniš, Badalj, Knin, Trilj, Sinj, Zelovo i Imotski u listopadu, te Brod Moravice u studenom. Posjete sam organizirala u drugoj polovici godine jer su financijska sredstva dospjela sa zakašnjenjem. S obzirom da sam molbu za stručnu pomoć dobila od ravnateljice Muzeja triljskog kraja, kolegice Angele Tabak, višednevni posjet u listopadu iskoristila sam i za obilazak usputnih muzeja i zbirki. Kako se molba za stručnu pomoć prvenstveno odnosila na preventivnu zaštitu etnografskih predmeta, u obilazak sam pozvala i voditeljicu Preparatorske radionice za tekstil EMZ, Mihaelu Grčević.

26. rujan 2012.

Zavičajna zbirka u Prezidu – učitelj u mirovini Zlatko Zbašnik

S obzirom da sam otprilje upoznata sa Zavičajnom zbirkom u Prezidu (posudba za izložbu „Koje dobre šuže“) namjeravala sam saznati u kojoj je fazi dokumentiranje Zbirke u kojoj se najveći dio građe odnosi na etnografske predmete. Informacije mi je dao gospodin Zlatko Zbašnik, učitelj u mirovini, koji trenutno jedini vodi brigu o prostoru u kojem je izložen cijeli fundus Zbirke. U dogovoru s voditeljem TZ u Čabru, Željkom Loknarom, organizira posjete grupa turista i učenika. Osim Zavičajne zbirke moguć je i posjet tradicijskoj kući Vesel, registriranoj kao spomenik kulture i otvorenoj za javnost 2003. godine. Međutim, predmeti u Zavičajnoj zbirci dokumentirani su jedino reversima u kojima su zabilježeni vlasnici i nazivi predmeta. Da bi se Zbirka mogla registrirati, što bi bilo uputno, potrebno je zaposliti, barem na određeno vrijeme, stručnjaka etnologa ili danas vrlo aktualnih vježbenika, koji bi uz mentorstvo mogli raditi na obradi građe za registraciju. Gospodin Zbašnik bio bi od iznimne pomoći u tom procesu s obzirom da je najupućeniji o postanku Zbirke.

Zavičajna zbirka u Čabru

U dijelu dvorca Zrinski u Galeriji Vilima Svečnjaka pogledala sam izložbu Svečnjakovih aktova, a slijedom nekih nespozumata nisam uspjela kontaktirati s voditeljem i „kustosom“ Zavičajne zbirke Željkom Loknarom. Uz pomoć djelatnice u Općini pogledala sam stalni postav čiji sadržaj čini interijer građanske sobe, prostorija s dokumentima vezanim uz razna zanimanja čabranskog kraja, te prostorija s lovačkim trofejima. O količini i dokumentaciji etnografskih predmeta saznat ću tijekom budućeg posjeta.

15. listopad 2012.

Gradski muzej Drniš – kustos Davor Glavurina

Muzej u Drnišu obnovljen je nakon Domovinskog rata. U Muzeju rade dvojica arheologa, ravnatelj Joško Zaninović i kustos Davor Gavurina. Trenutno u Restauratorskoj radionici za arheologiju radi i djelatnik NP Krka. Prema riječima kustosa, u planu je realizacija stalnog postava kulturne povijesti i etnologije. Etnografsku zbirku čini 200-tinjak predmeta koji nemaju ni osnovnu inventarizaciju. Deponirani su prostoru koji je predviđen u stalnom postavu. U osobito rizičnom stupnju čuvanja nalaze se tekstilni predmeti kojima je potrebna primarna zaštita. U dogovoru s voditeljicom Preparatorske radionice za tekstil, Mihaelom Grčević, predviđen je odlazak na proljeće u Drniš, te odnošenje predmeta u EMZ gdje bi se preventivno zaštitio i kao takav vratio u Muzej Drniša, čekajući „bolja“ vremena. No, „bolja“ vremena teško će biti realizirana bez kustosa etnologa.

Etnografska zbirka Buzov u Badlju

Prema preporuci kolege Gavurine posjetile smo i privatnu etnografsku zbirku u Badlju, nedaleko Drniša. Gospodin Ilija Buzov je u rodnoj kući „uredio“ prostor sa starinskim „kominom“, u kojoj je u vitrinama izložio predmete svakodnevnog uporabe, pušački pribor, dijelove zavičajne narodne nošnje te na zidovima fotografije iz obiteljskog albuma. Za sada nema namjeru dokumentirati zbirku. Savjeti i prijedlozi o dokumentaciji i zaštiti i čuvanju predmeta su rado prihvaćeni a prvi kontakti razmijenjeni radi buduće pomoći i suradnje.

Kninski muzej – kustosica Zoja Radić

U postavu etnografske zbirke izloženo je pokućstvo, kućni pribor, glazbeni instrumenti, predmeti tradicijskog rukotvorstva te narodne nošnje s područja Dalmatinske zagore. Predmeti su deponirani u različitim prostorima u tvrđavi a osnovni problem je vlažnost. Ove godine Ministarstvo kulture je financiralo nabavu limenih sanduka i tajvek folija u kojima su odloženi tekstilni predmeti tako da je trenutna zaštita zadovoljavajuća s obzirom na uvjete. Radni prostor je vrlo skućen i nezadovoljava osnovne kriterije za rad. Obrada predmeta u programu M++ se nastavlja nakon nezgode koja se dogodila udarom groma i nestankom struje. U planu je i nova koncepcija stalnog postava u suradnji s g. Perčevićem koji je autor likovnog postava u Muzeju grada Šibenika.

16. listopada 2012.

Muzej triljskog kraja – ravnateljica Angela Tabak, arheologinja

Jedina djelatnica je kolegica Tabak koja vodi sve zbirke Muzeja i sve poslove vezane uz muzejsku djelatnost. Etnografska zbirka je registrirana a pomoć je zatražena zbog savjeta i suradnje vezane uz zaštitu građe i realizacije etnografskog postava. Za sada odličan stalni postav čini tematska arheološka izložba „Tilurij – rimski vojni logor“ a želja je realizirati i stalni postav Etnografskog odjela. Kako projekt stalnog postava zahtijeva stručnu pomoć etnologa i veća financijska sredstva upućen je dopis koji će biti proslijeđen osnivaču muzeja, Gradu Trilju što će diktirati tempo rada - od odabira stručnjaka etnologa i rada na idejnoj koncepciji do suradnika neophodnih za likovnu i tehničku razradu. Kolegica Tabak izuzetno marljivo radi na svim aspektima muzejske djelatnosti.

Muzej Cetinske krajine Sinj– ravnateljica Anita Librenjak, kustosice Daria Brković i Dijana Sabioncello

U Muzeju rade arheologinje i povjesničarke umjetnosti. Nevelika etnografska zbirka je registrirana i adekvatno deponirana. Razgovaralo se o mogućoj suradnji na izložbama o pušenju i duhanu koju priremaju naši muzeji. Kolegice su nam bili vodiči u Zelovu gdje smo posjetili Ivana Delaša, majstora za izradu zelovskih lula.

Zelovo – Ivan Delaš, majstor za izradu zelovski lula

Prema ranije dogovorenom susretu prisustovale demonstraciji izrade tradicijske lule koja je nakon niza godina obnovljena. Gospodin Ivan Delaš, potomak nekadašnjih poznatih zelovskih izrađivača lula, nastavlja dugogodišnju tradiciju. Dogovorena je suradnja vezana uz izložbu o duhanu i pušenju koja će se realizirati slijedeće godine u EMZ.

17. listopada 2012.

Zavičajni muzej Imotski

Nakon odlaska u mirovinu voditeljice Muzeja, arheologinje Snježane Tonković, u siječnju ove godine, Muzej je formalno zatvoren jer Grad, koji je osnivač muzeja, ne raspolaže sredstvima kojima bi zaposlio novog kustosa. Ovu sam informaciju dobila od pravne savjetnice Pučkog otvorenog učilišta u Imotskom. Muzej je obnovljen 2003. godine, smješten je u austrougarskoj zgradi, nekadašnjoj režiji za duhan. Nevelika etnografska zbirka je izložena u jednoj od prostorija,

tematski raspoređena (pušački pribor i alat, narodne nošnje, nakit, kućni inventar) bez ozbiljnije koncepcije. Trenutno jedinu brigu o cijelom Muzeju vodi spomenuta gospođa koja iz sasvim volonterskih pobuda otvara vrata Muzeja grupama učenika i turista, uz prethodnu najavu. Osim što samoinicijativno vodi grupe kroz postav, organizirala je i adekvatno redovito čišćenje prostora. Velika je šteta što je onemogućeno djelovanje Muzeja jer bi uz stručno osoblje koje bi doradilo cjelokupnu koncepciju postava i vrijednu građu, s kvalitetno obnovljenim prostorom mogao biti primjer uspješnog muzeja.

18. listopada 2012.

Muzej grada Šibenika - Marija Krnčević, kustosica

Kolegica Krnčević, etnologinja, provela nas je kroz novi stalni postav Muzeja i gostujuću izložbu "Ah ti kućanski poslovi". U stalnom postavu nema etnografskog odijela za koji je u budućnosti predviđena palača Rosini. Obrada etnografske građe u programu M++ je u tijeku.

10. studeni 2012. - Brod Moravice

Na poziv Udruge za očuvanje brodomoravičkih starina "Turanj" prisustvovala sam promociji knjige "Tragom goranskih (po)kućaraca" autora mr.sc. Emila Crnkovića. Na svečanoj promociji okupio se iznimno veliki broj gostiju. Uz emotivne govore promotora veliku pažnju je privukao i najstariji pokućarac koji se obratio sjećanjima na prošla vremena.

Nakon promocije, predsjednik Udruge "Turanj", gosp. Dražen Brajdić informirao me je o planovima vezanim za otvaranje Muzeja tradicijskih obrta u Brodu Moravice. Financirana je obnova jedne kuće u kojoj bi se postav realizirao, no nažalost, vidjela sam je samo izvana. Etnografski predmeti koji bi bili dio postava smješteni su u dva skladišta u krajnje problematičnim uvjetima. Dokumentacija o predmetima ne postoji, a započet će se dokumentirati kada prostor budućeg Muzeja bude sasvim gotov kako bi se predmeti mogli odložiti u primjereniji prostor. Zatražena je stručna pomoć oko dokumentiranja, čuvanja i zaštite predmeta čim se ispune uvjeti za početak rada.

Vesna Zorić
muzejska savjetnica